

ทัศนคติที่มีต่อการตัดสินใจในการสมรส

เนื่องจากการสมรสเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสิ่งหนึ่งในชีวิตมนุษย์ ดังนั้นการตัดสินใจที่จะทำการสมรสจึงต้องพิจารณาถึงเรื่องต่างๆหลายด้านประกอบกัน ในบทนี้จะกล่าวถึงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการสมรส ซึ่งรวมถึงการสร้างฐานะก่อนการแต่งงาน การทำงานของผู้หญิงภายหลังแต่งงาน ภูมิฐานะและประเภทอาชีพของคู่สมรส การรับรู้ของบิดามารดาเรื่องการมีครรภ์ของบุตร ความสัมพันธ์ทางเพศก่อนการแต่งงาน และการเลือกคู่สมรส

การสร้างฐานะของคู่สมรสก่อนการแต่งงาน โดยพิจารณาถึงระยะเวลาการทำงานว่าควรจะทำมาแล้วกี่ปีจึงแต่งงานนั้น ปรากฏว่า(ตารางที่ 8) นักศึกษาส่วนใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นทำนองเดียวกันว่า ควรจะยี้ระยะเวลาการทำงานออกไปจนกว่าคิดว่าจะพร้อม ซึ่งจะเห็นว่านักศึกษาหญิงมีความคิดรอบคอบในเรื่องนี้มากกว่า กล่าวคือ นักศึกษาหญิงมีแนวโน้มที่จะคำนึงถึงเรื่องการสร้างฐานะก่อนการแต่งงานมากกว่านักศึกษาชาย เมื่อนำอายุปัจจุบันของนักศึกษามาประกอบการพิจารณา จะเห็นว่าโดยทั่วไปนักศึกษาชายที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าควรยี้ระยะเวลาจนกว่าจะพร้อมจึงคิดแต่งงาน(ร้อยละ 55.5) อันค้บรองลงไปเห็นว่าควรทำงาน 1-5 ปี ร้อยละ 25.5 และควรทำงาน 6-10 ปี ร้อยละ 8.5 รวมกันแล้วที่มีความคิดว่าจะทำงานระยะหนึ่งก่อนแต่งงานมีถึงร้อยละ 89.5 ส่วนความคิดที่จะแต่งงานทันทีเมื่อทำงานและแต่งงานก่อนอื่นนั้นมีจำนวนร้อยละน้อย และอีกร้อยละ 4.7 ที่มีความเห็นว่าแต่งงานเมื่อไหร่ก็ได้ สำหรับกลุ่มนักศึกษาชาย อายุ 25-34 ปีที่มีความคิดเห็นว่าควรจะทำงานระยะหนึ่งก่อนการแต่งงานมีจำนวนร้อยละเพิ่มขึ้น เมื่อรวมกันแล้วทั้งที่มีความเห็นว่าควรทำงาน 1-5 ปี, 6-10 ปี และยี้เวลาจนกว่าจะพร้อมมีถึงร้อยละ 91.2 และในกลุ่มนักศึกษาชายที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปไม่มีผู้ใดเลยที่ตอบว่าเริ่มทำงานก็คิดแต่งงานหรือแต่งงานก่อนอื่น สำหรับกลุ่มนักศึกษาหญิงที่มีอายุ

ต่างกันก็มีความคิดเห็นทำนองเดียวกันกับนักศึกษาชาย คือเมื่อนักศึกษาหญิงมีอายุสูงขึ้นความคิดที่ว่าควรทำงานระยะหนึ่งก่อนการแต่งงานก็เพิ่มขึ้นด้วย

แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกดูตามระดับการศึกษาในแต่ละกลุ่มอายุที่กล่าวแล้ว พบว่าในกลุ่มนักศึกษาชายอายุ 15-24 ปีที่ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องการทำงานก่อนแต่งงานต่างกัน โดยที่เมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้นความคิดที่ว่าจะยึดเวลาการแต่งงานจนกว่าจะพร้อมก็เพิ่มขึ้นตามลำดับ คือนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความเห็นว่าควรยึดเวลาจนพร้อมจึงแต่งงานมีประมาณร้อยละ 46.6 ระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 59.8 และระดับอุดมศึกษาร้อยละ 60 มีความเห็นทำนองเดียวกัน ส่วนจำนวนร้อยละของนักศึกษาที่มีความเห็นว่าควรทำงานก่อนประมาณ 1-5 ปีหรือ 6-10 ปีนั้นมีความแตกต่างกันไม่มากนัก สำหรับกลุ่มนักศึกษาชายที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปแต่มีระดับการศึกษาต่างกัน ก็มีความเห็นไม่ต่างกับนักศึกษาชายกลุ่มอายุ 15-24 ปี

จากการศึกษาครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มของนักศึกษาหญิง ที่มีระดับการศึกษาต่างกันในทุกกลุ่มอายุ กล่าวคือความคิดเห็นของนักศึกษาหญิงแต่ละกลุ่มอายุซึ่งมีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นว่าควรทำงานระยะหนึ่งก่อนแต่งงานมีอัตราส่วนร้อยละที่ใกล้เคียงกันมาก แต่ในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้นนั้น มีผู้ที่เห็นว่าเริ่มทำงานก็คิดแต่งงานหรือแต่งงานก่อนอื่นมีจำนวนลดลงกว่าผู้มีการศึกษาน้อยกว่า กล่าวคือนักศึกษาหญิงอายุ 25-34 ปี ที่สำเร็จระดับประถมศึกษา มีความเห็นว่าเริ่มทำงานก็คิดแต่งงานมีจำนวนร้อยละ 6.7 และแต่งงานก่อนอื่นร้อยละ 3.3 ซึ่งรวมกันแล้วมีถึงร้อยละ 10 ในขณะที่นักศึกษาที่สำเร็จระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนเพียงร้อยละ 2.6 เท่านั้นที่มีความเห็นในทำนองเดียวกัน แต่ไม่พบในกลุ่มนักศึกษาหญิงที่สำเร็จระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 8 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติของนักศึกษาชายเกี่ยวกับการสร้างฐานะ (การทำงาน) ก่อนการแต่งงานจำแนกตามระดับการศึกษา อายุและเพศ

อายุ การศึกษา	การสร้างฐานะ						รวม
	เริ่มทำงาน คิดแต่งงาน	ทำงาน 1-5 ปี	ทำงาน 6-10 ปี	ยืดเวลา จนพร้อม	แต่งงาน ก่อนอื่น	เมื่อไหร่ ก็ได้	
<u>15-24 ปี</u>							
ประถมศึกษา	2.7	25.3	14.4	46.6	4.1	6.8	100.0 (146)
มัธยมศึกษา	3.5	25.9	5.6	59.8	1.4	3.8	100.0 (286)
อุดมศึกษา	6.7	20.0	6.7	60.0	6.7	-	100.0 (15)
รวม	3.4 (15)	25.5 (114)	8.5 (38)	55.5 (248)	2.5 (11)	4.7 (21)	100.0 (447)
<u>25-34 ปี</u>							
ประถมศึกษา	-	43.8	6.3	50.0	-	-	100.0 (16)
มัธยมศึกษา	5.0	25.0	10.0	55.0	-	5.0	100.0 (40)
อุดมศึกษา	8.3	58.3	-	25.0	-	8.3	100.0 (12)
รวม	4.4 (3)	35.3 (24)	7.4 (5)	48.5 (33)	-	4.4 (3)	100.0 (68)
<u>35 ปีขึ้นไป</u>							
ประถมศึกษา	-	57.1	28.6	14.3	-	-	100.0 (7)
มัธยมศึกษา	-	37.5	25.0	37.5	-	-	100.0 (8)
อุดมศึกษา	-	ก	-	ก	-	-	ก (2)
รวม	-	47.1 (8)	23.5 (4)	29.4 (5)	-	-	100.0 (17)

ก ตัวอย่างต่ำกว่า 5 ราย

ตารางที่ 8 (ต่อ) อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติของนักศึกษาหญิงเกี่ยวกับการสร้างฐานะ (การทำงาน) ก่อนการแต่งงานจำแนกตามระดับการศึกษา อายุและเพศ

อายุ	การสร้างฐานะ						รวม
	การศึกษา	เริ่มทำงาน คิดแต่งงาน	ทำงาน 1-5 ปี	ทำงาน 6-10 ปี	ยืดเวลา จนพร้อม	แต่งงาน ก่อนอื่น	
<u>15-24 ปี</u>							
ประถมศึกษา	3.8	16.5	10.8	62.7	1.3	5.1	100.0 (158)
มัธยมศึกษา	2.2	22.8	5.6	66.7	-	2.8	100.0 (180)
อุดมศึกษา	2.2	32.6	4.3	54.3	-	6.5	100.0 (46)
รวม	2.9 (11)	21.4 (82)	7.6 (29)	63.5 (244)	0.5 (2)	4.2 (16)	100.0 (384)
<u>25-34 ปี</u>							
ประถมศึกษา	6.7	26.7	6.7	50.0	3.3	6.7	100.0 (30)
มัธยมศึกษา	2.6	38.5	5.1	53.8	-	-	100.0 (39)
อุดมศึกษา	-	42.9	-	50.0	-	7.1	100.0 (14)
รวม	3.6 (3)	34.9 (29)	4.8 (4)	51.8 (43)	1.2 (1)	3.6 (3)	100.0 (83)
<u>35 ปีขึ้นไป</u>							
ประถมศึกษา	-	66.7	16.7	16.7	-	-	100.0 (6)
มัธยมศึกษา	-	40.0	-	60.0	-	-	100.0 (5)
อุดมศึกษา	-	-	ก	-	-	-	ก (1)
รวม	-	50.0 (6)	16.7 (2)	33.3 (4)	-	-	100.0 (12)

ก ตัวอย่างต่ำกว่า 5 ราย

ที่น่าสนใจเรื่องการสร้างฐานะของคุณสมรสก่อนการแต่งงานอีกเรื่องหนึ่งก็คือ การเก็บรวบรวมเงินทองเพื่อสร้างฐานะก่อนการแต่งงาน ซึ่งเรื่องนี้ Smart และ Smart ได้กล่าวไว้ว่า เนื่องจากชีวิตครอบครัวต้องมีภาระความรับผิดชอบและจะต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก ฉะนั้นก่อนการแต่งงานคู่สมรสน่าจะมึ้งงานทำเป็นหลักฐานเสียก่อน เพื่อจะได้เก็บรวบรวมเงินไว้จุนเจือชีวิตครอบครัวในอนาคต¹ ผลการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาโรงเรียน - สารพัดช่าง ปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรจะคิดถึงเรื่องน้ก่อนการแต่งงาน ถ้าพิจารณาแยกตามเพศ พบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นในเรื่องนี้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ นักศึกษาชายมีความเห็นว่าคู่สมรสควรจะคำนึงถึงเรื่องการเก็บรวบรวมเงินทองก่อนการแต่งงานร้อยละ 83.8 ขณะที่นักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นในทำนองเดียวกันร้อยละ 84.8 เมื่อนำอายุปัจจุบันของนักศึกษามาพิจารณาประกอบด้วย (ตารางที่ 9) จะเห็นว่าทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นทำนองเดียวกัน คือเมื่ออายุสูงขึ้นการมีความคิดที่จะสร้างฐานะโดยเก็บรวบรวมเงินทองก่อนแต่งงานก็เพิ่มสูงขึ้นด้วย และยังมีนักศึกษาอีกจำนวนหนึ่งที่มีความเห็นแตกต่างออกไป คือเห็นว่าควรช่วยกันสร้างฐานะโดยเก็บรวบรวมเงินทองภายหลังแต่งงาน ซึ่งมีร้อยละ 8.8 ในกลุ่มนักศึกษาชาย และมีถึงร้อยละ 10.2 ในกลุ่มนักศึกษาหญิง

โดยสรุป ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงทุกระดับอายุส่วนใหญ่ มีความคิดที่จะเก็บรวบรวมเงินทองให้ได้จำนวนหนึ่ง(มากพอสมควร)ก่อนการแต่งงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับทัศนคติเรื่องระยะเวลาการทำงานก่อนแต่งงาน ตามตารางที่ 8 ที่นักศึกษามีความเห็นว่าสมควรยี่ระยะเวลาการทำงานออกไปจนกว่าจะพร้อมจึงแต่งงาน และเหตุผลที่ทำให้มีความพร้อมอย่างหนึ่งก็คือ การมีความสามารถเก็บรวบรวมเงินทอง เกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็ได้มีผู้กล่าวไว้ว่า ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจอาจจะทำให้คู่สมรสเกิดความแตกแยก อันจะมีผลให้ชีวิตครอบครัวไม่มีความสุข จึงควรหาทางป้องกันไว้ก่อนโดยการเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ชีวิตสมรส คือการทำงานหาเงินและเก็บรวบรวมเงินทองก่อนการแต่งงาน²

¹Mollie S. Smart and Laura S. Smart, Families: Developing Relationships (New York: Macmillan Publishing Co., 1976), p.381.

²Lloyd Saxton, The Individual Marriage, and The Family, p.217.

ตารางที่ 9 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการสร้างฐานะ (การเก็บรวบรวมเงิน) ก่อนการ -
 แต่งงานจำแนกตามอายุและเพศ

เพศ	การสร้างฐานะ			รวม
	คิด	ไม่คิด	ช่วยกันเก็บภายหลัง	
<u>ชาย</u>				
15-24 ปี	83.9	7.8	8.3	100.0 (447)
25-34 ปี	82.4	5.9	11.8	100.0 (68)
35 ปีขึ้นไป	88.2	-	11.8	100.0 (17)
รวม	83.8 (446)	7.3 (39)	8.8 (47)	100.0 (532)
<u>หญิง</u>				
15-24 ปี	84.7	5.7	9.6	100.0 (385)
25-34 ปี	83.1	2.4	14.5	100.0 (83)
35 ปีขึ้นไป	100.0	-	-	100.0 (12)
รวม	84.8 (407)	5.0 (24)	10.2 (49)	100.0 (480)

ในสังคมไทยสตรีมีบุตรโดยเฉลี่ย 6 คน(เมื่อสิ้นสุดภาวะเจริญพันธุ์) ซึ่งนับว่าค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ บิคามารคาจึงต้องมีภาระความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูบุตรสูง ประกอบกับคนไทยมีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างต่ำ จะเห็นว่าคนไทยที่มีรายได้ระดับปานกลางหรือระดับค่อนข้างยากจนไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรให้มีความสุขได้ดีเท่าที่ควร อีกทั้งจะไม่สามารถส่งเสียบุตรให้ได้รับการศึกษาสูงๆได้ โดยทั่วไปแล้วบิคามารคาจะส่งเสียให้บุตรคนแรกได้รับการศึกษาจนมีงานทำเป็นหลักฐานเสียก่อน แล้วบุตรคนแรกก็จะรับภาระแทนบิคามารคาในการช่วยให้น้องๆ ได้รับการศึกษาสูงขึ้นต่อไป เพราะอยู่ในภาวะจำเป็นที่จะต้องทำตรงกันข้ามถ้าหากครอบครัวใดมีบุตรจำนวนน้อยคน ภาระความรับผิดชอบต่างๆก็ลดน้อยลงไปด้วย แนวความคิดในเรื่องนี้ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไป จากจุดแห่งความสนใจอันนี้ จึงได้นำเอาปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ คือจำนวนพี่น้องของผู้ตอบ เพราะเชื่อว่าจำนวนพี่น้องของผู้ตอบ อาจจะมีอิทธิพลต่อแนวความคิดของผู้ตอบในด้านการสร้างฐานะ รวบรวมเงินทองก่อนที่จะทำการสมรส ผลการศึกษาในตารางที่ 10 ปรากฏว่าโดยส่วนรวมแล้วนักศึกษาทั้งหญิงและชายเห็นว่า ควรมีการเก็บรวบรวมเงินทองให้เป็นหลักเป็นฐานก่อนที่จะทำการสมรส หากแต่เมื่อแยกพิจารณาตามจำนวนพี่น้องที่มีอยู่ ปรากฏว่านักศึกษาที่มีจำนวนพี่น้อง 4 คนขึ้นไป ทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีความคิดที่จะเก็บรวบรวมเงินทองก่อนแต่งงาน คิดเป็นร้อยละมากกว่านักศึกษาที่มีจำนวนพี่น้องไม่เกิน 3 คน ส่วนนักศึกษาที่ไม่มีพี่น้องทั้งชายและหญิงมีความคิดที่จะเก็บรวบรวมเงินทองก่อนแต่งงาน ในอัตราส่วนร้อยละน้อยกว่านักศึกษาที่มีจำนวนพี่น้องทุกกลุ่ม และมีจำนวนไม่น้อยที่คิดว่า คู่สมรสควรจะช่วยกันคิดช่วยกันเก็บรวบรวมเงินทองภายหลังจากการแต่งงานแล้ว

ตารางที่ 10 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการสร้างฐานะ (การเก็บรวบรวมเงิน) ก่อนการ-
แต่งงานจำแนกตามจำนวนพี่น้องและเพศ

เพศ	การสร้างฐานะ			รวม	
	จำนวนพี่น้อง	คิด	ไม่คิด		ช่วยกันเก็บภายหลัง
<u>ชาย</u>					
ไม่มี		81.8	9.1	9.1	100.0 (11)
1-3 คน		81.3	8.1	10.6	100.0 (160)
4-6 คน		86.2	6.5	7.3	100.0 (247)
7-9 คน		84.4	7.3	8.3	100.0 (109)
10 คนขึ้นไป		84.6	7.7	7.7	100.0 (13)
รวม		84.3 (455)	7.2 (39)	8.5 (46)	100.0 (540)
<u>หญิง</u>					
ไม่มี		71.4	-	28.6	100.0 (7)
1-3 คน		79.5	4.5	15.9	100.0 (132)
4-6 คน		86.8	6.1	7.1	100.0 (212)
7-9 คน		86.0	4.1	9.9	100.0 (121)
10 คนขึ้นไป		94.7	-	5.3	100.0 (19)
รวม		85.1 (418)	4.9 (24)	10.0 (49)	100.0 (491)

โดยทั่วไปคนไทยมีค่านิยมอย่างหนึ่งก็คือ สามีจะต้องเป็นผู้นำครอบครัว ไม่ว่าจะ เป็นด้านใดรวมทั้งมีหน้าที่ทำงานหาเงินมาเลี้ยงสมาชิกในครอบครัว ส่วนภรรยาจะต้องอยู่กับ บ้านอบรมดูแลเลี้ยงดูบุตร เนื่องจากสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะสังคมแบบเมือง เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในชีวิตประจำวันค่าครองชีพก็เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นในสมัยต่อมา ผู้หญิงส่วนหนึ่งจึงนิยมออกทำงานเพื่อหาเงินมาช่วยเหลือครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย และฝ่าย สามีก็เริ่มมีความรู้สึกคล้อยตามในเรื่องการทำงานหาเงินมาช่วยครอบครัวของภรรยา การ- ทำงานนอกบ้านของสตรีที่แต่งงานแล้ว เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ จากสถิติในสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ.1960 ปรากฏว่าสตรีที่เป็นภรรยาออกทำงานนอกบ้านเต็มตัวถึง 2 ใน 5 ของ จำนวนครัวเรือนในสังคมอเมริกัน¹

สำหรับผลการศึกษาศักดิ์คติของนักศึกษาที่มีต่อการทำงานของผู้หญิงภายหลังแต่งงาน (ตารางที่ 11) ปรากฏว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ต่างกัน คือ นักศึกษาชายส่วนใหญ่ (ร้อยละ 42.5) เห็นว่าผู้หญิงควรอยู่กับบ้าน และอีกร้อยละ 38.9 ที่มีความเห็นว่าควรออกทำงาน ในทางกลับกันนักศึกษาหญิงร้อยละ 45.2 มีความเห็นว่า ผู้หญิงควรออกทำงาน และอีกร้อยละ 33.8 มีความเห็นว่าควรอยู่กับบ้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะ เป็นเพราะผู้ชายส่วนใหญ่มักจะคิดว่าตนเองมีความสามารถพอที่จะหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ การที่จะให้ผู้หญิงออกทำงาน ผู้ชายอาจจะมีความรู้สึกที่ตนเองค่อยความสามารถในการเป็น หัวหน้าครอบครัวที่ดี และอีกประการหนึ่งคือผู้ชายไม่ต้องการให้ภรรยาของตนออกนอกบ้าน ต้องการให้อยู่กับบ้านและเป็นแม่บ้านที่ดีเพียงอย่างเดียว ส่วนผู้หญิงมีความรู้สึกที่ตนเองน่า จะมีส่วนช่วยครอบครัวในค่านิยมเศรษฐกิจบ้าง ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่เป็น อยู่ในปัจจุบัน จึงมีความคิดเห็นว่าควรออกทำงานกันมากขึ้น เมื่อนำระดับการศึกษาของ นักศึกษามาประกอบการพิจารณาด้วย (ตารางที่ 11) ก็จะได้เห็นได้ชัดเจนนักศึกษาที่มีระดับ- การศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ต่างกัน คือนักศึกษาชายที่มีระดับการศึกษาประถม- ศึกษาที่มีความเห็นว่าผู้หญิงควรออกทำงานเพียงร้อยละ 29.9 ในขณะที่ผู้ตอบซึ่งสำเร็จการ-

¹Lloyd Sexton, The Individual Marriage, and The Family, p.256.

ศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40.2 และนักศึกษาชายที่มีระดับการศึกษาดุคมศึกษา ส่วนใหญ่ก็มีความคิดเห็นในทำนองเดียวกัน ส่วนความคิดเห็นที่ว่าผู้หญิงควรอยู่กับบ้านนั้น อัตราส่วนของนักศึกษาชายที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้น มีความคิดเห็นในเรื่องนี้ลดลงตามลำดับ ส่วนนักศึกษาหญิงที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ก็มีความคิดเห็นในเรื่องการทำงานของผู้หญิงภายหลังแต่งงานทำนองเดียวกันกับนักศึกษาชาย คือเมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้นความต้องการที่คิดว่าผู้หญิงควรออกทำงานนอกบ้านก็สูงขึ้นด้วย

เมื่อนำอาชีพของนักศึกษามาพิจารณาประกอบกับทัศนคติที่มีต่อการทำงานนอกบ้านของผู้หญิงภายหลังแต่งงาน(ตารางที่ 12) พบว่ากลุ่มนักศึกษาชายที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่(ร้อยละ 44.8) มีความเห็นว่าผู้หญิงควรอยู่กับบ้าน และอีกร้อยละ 34.1 มีความเห็นว่าผู้หญิงควรออกทำงานนอกบ้าน ซึ่งก็อาจจะมีส่วนแสดงให้เห็นว่า ถึงอย่างไรผู้ชายก็ยังมีความต้องการที่จะมีความเป็นผู้นำของครอบครัวและยังคงเห็นว่าผู้หญิงควรจะอยู่บ้านปฏิบัติตัวเป็นแม่บ้านแม่เรือนจะเหมาะสมกว่า สำหรับนักศึกษาหญิงที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพมีความเห็นว่าผู้หญิงควรออกทำงานนอกบ้านร้อยละ 38.5 และควรอยู่กับบ้านร้อยละ 38.2 ซึ่งไม่ได้มีความแตกต่างกันมากเหมือนความคิดของนักศึกษาชาย และเมื่อพิจารณานักศึกษาที่ประกอบอาชีพแล้วและมีอาชีพต่างกัน ก็มีความคิดเห็นในเรื่องนี้แตกต่างกันพอสมควร กล่าวคือ นักศึกษาชายที่รับราชการมีความเห็นว่า ผู้หญิงควรออกทำงานร้อยละ 66.7 ที่เป็นเสมียน, พนักงาน มีความเห็นว่าผู้หญิงควรออกทำงานร้อยละ 60 และนักศึกษาที่มีอาชีพเป็นกรรมกรหรือรับจ้างมีความเห็นทำนองเดียวกันร้อยละ 47.3 ส่วนนักศึกษาชายที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ช่างฝีมือ และธุรกิจ, ค้าขาย ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้หญิงควรจะอยู่กับบ้านมากกว่า เพราะประเภทของอาชีพก็เป็นเครื่องช่วยในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ด้วย สำหรับนักศึกษาหญิงที่มีอาชีพต่างกัน ก็มีความคิดเห็นในเรื่องทัศนคติต่อการทำงานของผู้หญิงภายหลังแต่งงานคล้ายคลึงกันกับนักศึกษาชาย และมีนักศึกษาอีกจำนวนไม่น้อยที่มีความเห็นว่า ผู้หญิงควรเลี้ยงลูกระยะหนึ่งจึงออกทำงานอีก กล่าวคือมีนักศึกษาชายร้อยละ 14.5 และนักศึกษาหญิงถึงร้อยละ 17.3 ที่มีความเห็นดังกล่าว นักศึกษาชายที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ก็มีความคิดเห็นในเรื่องนี้แตกต่างกัน คือนักศึกษาชายที่สำเร็จระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ 19.5 มี

ความเห็นว่าผู้หญิงควรเลี้ยงลูกสักกระยะหนึ่งแล้วจึงออกทำงาน ขณะที่นักศึกษาชายที่สำเร็จระดับมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นในทำนองเดียวกันนี้ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 13 และนักศึกษาชายที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียงร้อยละ 3.2 เท่านั้นที่มีความเห็นดังกล่าว สำหรับนักศึกษาหญิงที่เห็นว่าภายหลังแต่งงานแล้วผู้หญิงควรเลี้ยงลูกกระยะหนึ่งแล้วจึงค่อยออกทำงาน มีจำนวนร้อยละลดต่ำลงเมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้น

ตารางที่ 11 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการทำงานของผู้หญิงภายหลังแต่งงานจำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ

เพศ	การทำงานของผู้หญิงภายหลังแต่งงาน				รวม
	ควรทำงาน	ควรอยู่บ้าน	เลี้ยงลูกสักพักแล้วทำงาน	แล้วแต่ฐานะ	
<u>ชาย</u>					
ประถมศึกษา	29.9	48.3	19.5	2.3	100.0 (174)
มัธยมศึกษา	40.2	41.1	13.0	5.0	100.0 (338)
อุดมศึกษา	74.2	19.4	3.2	3.2	100.0 (31)
รวม	38.9 (211)	42.5 (231)	14.5 (79)	4.1 (22)	100.0 (543)
<u>หญิง</u>					
ประถมศึกษา	30.3	47.8	20.4	1.5	100.0 (201)
มัธยมศึกษา	50.4	28.5	15.8	5.3	100.0 (228)
อุดมศึกษา	74.2	8.1	12.9	4.8	100.0 (62)
รวม	45.2 (222)	33.8 (166)	17.3 (85)	3.7 (18)	100.0 (491)

ตารางที่ 12 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการทำงานของหญิงภายหลังแต่งงานจำแนกตามอาชีพและเพศ

เพศ	การทำงานของหญิงภายหลังแต่งงาน				รวม
	ควรทำงาน	ควรอยู่บ้าน	เฉยๆ ลุกสักพัก แล้วทำงาน	แล้วแต่ฐานะ	
<u>ชาย</u>					
รับราชการ	66.7	21.4	9.5	2.4	100.0 (42)
เกษตรกร	25.0	50.0	25.0	-	100.0 (12)
ช่างฝีมือ	36.6	43.9	17.1	2.4	100.0 (41)
เสมียน พนักงาน	60.0	28.6	11.4	-	100.0 (35)
ธุรกิจ, ค้าขาย	26.0	60.0	8.0	6.0	100.0 (50)
กรรมการ รับจ้าง	47.3	36.4	10.9	5.5	100.0 (55)
ไม่มี	34.1	44.8	16.6	4.5	100.0 (308)
รวม	38.9 (211)	42.5 (231)	14.5 (79)	4.1 (22)	100.0 (543)
<u>หญิง</u>					
รับราชการ	80.9	6.4	10.6	2.1	100.0 (47)
เกษตรกร	11.1	66.7	22.2	-	100.0 (9)
ช่างฝีมือ	34.5	48.3	10.3	6.9	100.0 (29)
เสมียน พนักงาน	63.2	15.8	10.5	10.5	100.0 (38)
ธุรกิจ, ค้าขาย	39.5	39.5	20.9	-	100.0 (43)
กรรมการ รับจ้าง	52.9	29.4	13.7	3.9	100.0 (51)
ไม่มี	38.5	38.2	20.0	3.3	100.0 (275)
รวม	45.3 (223)	33.7 (166)	17.3 (85)	3.7 (18)	100.0 (492)

ในการศึกษาคั้งนี้ยังได้ครอบคลุมไปถึงประเภทอาชีพของคู่สมรส โดยต้องการทราบทัศนคติของนักศึกษาว่าคู่สมรสควรมีอาชีพประเภทเดียวกันกับตนหรือไม่ เพราะปรากฏว่าในปัจจุบันทั้งชายและหญิงสามารถเลือกแต่งงานกับบุคคลต่างอาชีพมากขึ้น โดยเฉพาะผู้หญิงมีโอกาเลือกคู่สมรสโดยอิสระที่จะแต่งงานกับผู้ชายที่มีอาชีพและฐานะดีกว่าตนยิ่งขึ้นกว่าเดิม¹ จากผลการศึกษาทัศนคติของนักศึกษา(ตารางที่ 13) ปรากฏว่านักศึกษาชายส่วนใหญ่(ร้อยละ 58.3) มีทัศนคติว่าคู่สมรสควรมีอาชีพคนละประเภทกับตน และอีกร้อยละ 17.4 มีความเห็นว่าจะจะเป็นประเภทเดียวกัน แต่ก็ยังมีนักศึกษาชายอีกจำนวนหนึ่ง คือ ร้อยละ 24.3 ที่มีความเห็นว่าอย่างไรก็ได้(ประเภทเดียวกันหรือคนละประเภทก็ได้) ส่วนนักศึกษาหญิงก็มีความคิดเห็นในทำนองเดียวกันกับนักศึกษาชาย คือร้อยละ 65.2 มีความเห็นว่าคู่สมรสควรประกอบอาชีพคนละประเภท ร้อยละ 20.5 มีความเห็นว่าจะจะเป็นประเภทเดียวกัน และอีกร้อยละ 14.3 ที่มีความเห็นว่าอย่างไรก็ได้

เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดโดยแยกตามอาชีพของนักศึกษา จะเห็นว่าอัตราส่วนร้อยละของการมีความเห็นว่าคุณสมรสควรมีอาชีพประเภทเดียวกันหรือคนละประเภทใกล้เคียงกันมากระหว่างนักศึกษาที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพและนักศึกษาที่ประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ทั้งในกลุ่มนักศึกษาชายและหญิง แต่เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่ประกอบอาชีพแล้ว แม้ส่วนใหญ่ทุกอาชีพจะมีความเห็นว่าคุณสมรสของตนควรต้องประกอบอาชีพคนละอาชีพกับตนก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผู้ที่เห็นว่า คู่สมรสควรมีอาชีพประเภทเดียวกับคนนั้นก็พบว่าในกลุ่มนักศึกษาชายที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม กรรมกร(รับจ้าง) และธุรกิจ(ค้าขาย) มีความเห็นดังกล่าวในจำนวนร้อยละที่สูงกว่ากลุ่มอื่น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะอาชีพดังกล่าวเป็นอาชีพที่ต้องการผู้ช่วยเหลือค้ำกำลังแรงงานค่อนข้างมากจึงจะประสบความสำเร็จ หากสามีประกอบอาชีพเพียงฝ่ายเดียวอาจจะไม่ได้รับความสำเร็จหรือความสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาชีพเกษตรกรรม และธุรกิจหรือค้าขาย สำหรับในกลุ่มนักศึกษาหญิงที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และธุรกิจ(ค้าขาย) มีความเห็นว่าคุณสมรสควรประกอบอาชีพประเภทเดียวกันกับตนมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นเช่นเดียวกัน

¹Richard H. Klemmer, Marriage and Family Relationship, p.92.

ตารางที่ 13 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อประเภทอาชีพของผู้สมัครจำแนกตามอาชีพและเพศ

เพศ อาชีพ	ประเภทอาชีพ			รวม
	ประเภทเดียวกัน	คนละประเภท	อย่างไรก็ได้	
<u>ชาย</u>				
รับราชการ	16.7	57.1	26.2	100.0 (42)
เกษตรกร	41.7	58.3	-	100.0 (12)
ช่างฝีมือ	15.0	50.0	35.0	100.0 (40)
เสมียน, พนักงาน	11.4	65.7	22.9	100.0 (35)
ธุรกิจ, ค้าขาย	24.5	55.1	20.4	100.0 (49)
กรรมกร, รับจ้าง	29.1	52.7	18.2	100.0 (55)
ไม่มี	14.4	60.1	25.5	100.0 (306)
รวม	17.4 (94)	58.3 (314)	24.3 (131)	100.0 (539)
<u>หญิง</u>				
รับราชการ	12.8	76.6	10.6	100.0 (47)
เกษตรกร	44.4	55.6	-	100.0 (9)
ช่างฝีมือ	20.7	72.4	6.9	100.0 (29)
เสมียน, พนักงาน	15.8	55.3	28.9	100.0 (38)
ธุรกิจ, ค้าขาย	30.2	62.8	7.0	100.0 (43)
กรรมกร, รับจ้าง	13.7	74.5	11.8	100.0 (51)
ไม่มี	21.4	62.7	15.9	100.0 (271)
รวม	20.5 (100)	65.2 (318)	14.3 (70)	100.0 (488)

Theodore Caplow ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการสมรสกับคนต่างถิ่นว่าเป็นสิ่งธรรมดาที่บางสังคมยังคงมีความต้องการแต่งงานกับบุคคลในท้องถิ่นเดียวกัน แต่อีกหลายสังคมนิยมแต่งงานกับบุคคลต่างถิ่นมากขึ้น เพราะความมีอิสระในการเลือกคู่สมรสและความมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารกับเพศตรงกันข้ามมากขึ้น¹ ผลการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อภูมิลำเนาคู่สมรส (ตารางที่ 14) ปรากฏว่านักศึกษาชายส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.6) มีความเห็นว่าคู่สมรสของตนจะมีภูมิลำเนาอยู่ที่ไหนก็ได้ไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญ รองลงไปที่มีความเห็นว่าควรจะอยู่จังหวัดเดียวกับตนร้อยละ 19.3 สำหรับนักศึกษาหญิงก็มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชายพอสมควร คือร้อยละ 38 มีความเห็นว่าคู่สมรสจะมีภูมิลำเนาอยู่ที่ไหนก็ได้ และร้อยละ 25.8 มีความเห็นว่าควรจะอยู่คนละภาคกับตน

สถานภาพสมรสต่างกัน เชื่อว่าอาจจะทำให้มีความแตกต่างในความคิดของนักศึกษากล่าวคือนักศึกษาที่ผ่านการสมรสมาแล้วน่าจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับชีวิตครอบครัว และการเลือกคู่ น่าจะมีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องนี้ในอีกแบบหนึ่งที่ต่างจากนักศึกษาที่เป็นโสด เมื่อนำเอาสถานภาพสมรสของนักศึกษามาพิจารณาประกอบด้วย จะพบว่านักศึกษาหญิงที่สมรสแล้วมีความเห็นว่าคู่สมรสมีภูมิลำเนาอยู่ที่ไหนก็ได้ร้อยละ 28.6 ในขณะที่มีความเห็นว่าคู่สมรสควรจะอยู่คนละภาคกับตนถึงร้อยละ 42.9 นักศึกษาหญิงที่เป็นโสดมีความเห็นว่าคู่สมรสมีภูมิลำเนาอยู่ที่ไหนก็ได้ร้อยละ 40 และมีความเห็นว่าควรจะอยู่คนละภาคร้อยละ 22.4 ส่วนนักศึกษาชายที่เป็นโสดมีความเห็นว่าคู่สมรสมีภูมิลำเนาอยู่ที่ไหนก็ได้ร้อยละ 54.5 และนักศึกษาชายที่สมรสแล้วมีความเห็นในทำนองเดียวกันถึงร้อยละ 63.9

โดยสรุป นักศึกษาชายและหญิงโดยทั่วไปมีความเห็นว่าคู่สมรสของตนจะมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใดก็ได้ แต่นักศึกษาหญิงจะคำนึงถึงเรื่องภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ของคู่สมรสมากกว่า นักศึกษาชาย

¹Theodore Caplow, Elementary Sociology, p.479.

ตารางที่ 14 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อภูมิสำเนาคุ้มครองสำเนาตามกฎหมายสถานภาพสมรสและเพศ

เพศ	ภูมิสำเนาคุ้มครอง				
	สถานภาพสมรส	จังหวัดเดียวกัน	คนละจังหวัด	คนละภาค	ที่ไหนก็ได้
<u>ชาย</u>					
โสด	19.7	9.9	15.9	54.5	100.0
สมรส	16.4	8.2	11.5	63.9	100.0
หมายเหตุ, หย่า แยกกันอยู่	-	ก	-	ก	ก
รวม	19.3 (104)	9.8 (53)	15.3 (83)	55.6 (301)	100.0 (477)
<u>หญิง</u>					
โสด	22.6	14.9	22.4	40.0	100.0
สมรส	19.1	9.5	42.9	28.6	100.0
หมายเหตุ, หย่า แยกกันอยู่	16.7	33.3	16.7	33.3	100.0
รวม	21.9 (108)	14.2 (70)	25.8 (127)	38.0 (187)	100.0 (492)

ก ตัวอย่างต่ำกว่า 5 ราย

ในช่วงระยะการมีครรภ์ก่อนการแต่งงาน หนุ่มสาวบางคนอาจจะถือว่าการมีครรภ์ เป็นเรื่องที่บิดามารดาไม่ควรรับรู้ จึงไม่ยอมเปิดเผยเรื่องนี้ให้บิดามารดาทราบ ตรงกันข้าม กับอีกหลายคนซึ่งมีความรู้สึกที่บิดามารดาควรรับรู้ เรื่องการมีครรภ์ของตนเองด้วย เพราะ ในหลายๆสังคมยังถือเอาผู้อาวุโส โดยเฉพาะพ่อแม่เป็นหลักในหลายๆเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสำคัญ เช่นการมีครรภ์หรือการเลือกคู่สมรส Robert R. Bell ให้ความเห็นว่าการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นบิดามารดาควรจะมีส่วนรู้เห็นด้วย เพราะเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ยังคงต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดา ในด้านค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันรวมทั้งที่พักอาศัยและความอบอุ่นทางใจ¹ สำหรับทัศนคติโดยทั่วไปของนักศึกษาที่ว่าบิดามารดาควรรับรู้เรื่องการมีครรภ์ของคนหนุ่มสาว (ตารางที่ 15) ปรากฏว่านักศึกษาชายร้อยละ 84.6 มีความเห็นว่าเป็นบิดามารดาควรรับรู้ ร้อยละ 6.9 มีความเห็นว่าเป็นไม่ควรรับรู้ และอีกร้อยละ 8.4 ที่ไม่ออกความเห็นในเรื่องนี้ ส่วนนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นว่าเป็นบิดามารดาควรรับรู้ในเรื่องนี้ในอัตราร้อยละที่มากกว่าความคิดเห็นของนักศึกษาชาย คือร้อยละ 95.6 มีความเห็นว่าเป็นบิดามารดาควรรับรู้ และอีกร้อยละ 1.9 ที่ไม่ออกความเห็น ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ค่านิยมในสังคมไทย เรื่องการมีครรภ์ ฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายได้รับความเสียหายมากกว่าฝ่ายชาย นักศึกษาหญิงส่วนใหญ่จึงมีความเห็นว่าการที่ตนจะมีครรภ์นั้นบิดามารดาควรจะได้รับรู้เป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งบิดามารดาจะได้เป็นที่ปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆให้แก่ตนได้ดีกว่าผู้อื่น

นักศึกษาที่มีอายุสูงขึ้น จะยิ่งเห็นความสำคัญของการที่หนุ่มสาวจะต้องปรึกษากับพ่อแม่หรือให้พ่อแม่รับรู้มากกว่ากลุ่มคนหนุ่มสาว ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ที่มีแนวโน้มว่าสังคมได้มีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนี้ขึ้นบ้าง จะเห็นได้จากการพิจารณาในรายละเอียดโดยนำอายุปัจจุบันของนักศึกษามาพิจารณาประกอบด้วย จะพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุมากพอสมควร กล่าวคือ นักศึกษาชายที่มีอายุ 15-24 ปีมีความเห็นว่าเป็นบิดามารดาควรรับรู้เรื่องการมีครรภ์ร้อยละ 83 กลุ่มอายุ 25-34 ปีมีความเห็นในเรื่องนี้ร้อยละ 91.2 และนักศึกษาชาย

¹Robert R. Bell, Marriage and Family Introduction (Illinois: The Dorsey Press, 1975), p.82.

ที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปจำนวนทั้งหมดมีความเห็นว่าบิดามารดาควรรับรู้เรื่องการมีคนรัก ส่วนนักศึกษาหญิงกลุ่มอายุต่างกันมีความเห็นในตนเองเดียวกันกับนักศึกษาชาย คือเมื่ออายุสูงขึ้น ความคิดเห็นเรื่องการรับรู้การมีคนรักของบิดามารดาก็สูงขึ้นด้วย

ตารางที่ 15 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการรับรู้ของบิดามารดาเรื่องการมีคนรักจำแนกตามอายุและเพศ

เพศ	การรับรู้ของบิดามารดา			รวม
	ควรรับรู้	ไม่ควรรับรู้	ไม่มีความเห็น	
<u>ชาย</u>				
15-24 ปี	83.0	8.0	8.9	100.0 (448)
25-34 ปี	91.2	1.5	7.4	100.0 (68)
35 ปีขึ้นไป	100.0	-	-	100.0 (17)
รวม	84.6 (451)	6.9 (37)	8.4 (45)	100.0 (533)
<u>หญิง</u>				
15-24 ปี	94.8	2.9	2.3	100.0 (384)
25-34 ปี	98.8	1.2	-	100.0 (83)
35 ปีขึ้นไป	100.0	-	-	100.0 (12)
รวม	95.6 (458)	2.5 (12)	1.9 (9)	100.0 (479)

เนื่องจากสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ความสัมพันธ์ของหนุ่มสาวก่อนการแต่งงานก็ยิ่งมากขึ้นกว่าเดิม มักจะปรากฏอยู่เสมอว่าหนุ่มสาวบางคู่มีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน ซึ่งเขาอาจจะถือเป็นเรื่องธรรมดา แต่สำหรับบิดามารดาหรือผู้หลักผู้ใหญ่ถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ไม่สมควรปฏิบัติอย่างยิ่ง Elizabeth M. Whelan ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของหนุ่มสาวก่อนแต่งงาน พบว่าหญิงชายในรัฐแมสซาชูเซต สหรัฐอเมริกา มีลักษณะความสัมพันธ์ 3 แบบด้วยกันคือ แบบที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางเพศ คลอดบุตร แล้วจึงแต่งงาน แบบที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางเพศ แต่งงาน แล้วคลอดบุตร และแบบที่ 3 แต่งงาน จึงมีความสัมพันธ์ทางเพศ แล้วคลอดบุตร¹ จึงเป็นที่น่าสนใจว่า นักศึกษาหนุ่มสาวของสังคมไทยซึ่งกำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบเก่าไปสู่สังคมแบบใหม่ มีความคิดมีความรู้สึกต่อเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างไรบ้าง

จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาในเรื่องนี้(ตารางที่ 16) ปรากฏว่านักศึกษหญิงส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานเป็นสิ่งน่ารังเกียจไม่ควรปฏิบัติ ส่วนนักศึกษาชายส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นเรื่องธรรมดา แม้จะมีนักศึกษาชายอีกจำนวนหนึ่งที่มีความเห็นว่า เป็นสิ่งน่ารังเกียจ เมื่อนำอายุปัจจุบันและสถานภาพสมรสของนักศึกษามาพิจารณาประกอบด้วย ก็พบว่าในกลุ่มนักศึกษหญิงที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันพอสมควร คือนักศึกษหญิงทั้งในกลุ่มอายุ 15-24 ปี และกลุ่มอายุ 25-34 ปี ที่ยังเป็นโสดมีความเห็นว่าความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานเป็นสิ่งน่ารังเกียจไม่ควรปฏิบัติในจำนวนร้อยละ ที่มากกว่านักศึกษหญิงที่สมรสแล้ว ในทางกลับกันจำนวนของนักศึกษหญิงที่สมรสแล้วมีความเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา มากกว่านักศึกษหญิงโสด กล่าวคือในกลุ่มนักศึกษหญิงอายุ 15-24 ปีที่เป็นโสดมีความเห็นว่า เรื่องนี้เป็นสิ่งไม่ควรปฏิบัติร้อยละ 40.3 ที่เห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดาร้อยละ 17.1 ส่วนนักศึกษหญิงที่สมรสแล้วมีความเห็นว่าไม่ควรปฏิบัติร้อยละ 35.5 ที่เห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดาร้อยละ 22.6

¹Elizabeth M. Whelan, "The Temporal of Marriage, Conception, and Birth in Massachusetts," *Demography* 9 (August 1972): 399.

สำหรับนักศึกษาชายที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในตนเอง เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาหญิง คือในกลุ่มนักศึกษาชายที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี และเป็นโสดร้อยละ 23.5 มีความเห็นว่าความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานไม่ควรปฏิบัติ อีกร้อยละ 45.7 มีความเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาชายที่สมรสแล้ว มีร้อยละ 16.7 และร้อยละ 56.6 ที่เห็นว่าไม่ควรปฏิบัติและที่เห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา ตามลำดับ แต่ในกลุ่มนักศึกษาชายที่มีอายุ 25-34 ปี พบว่านักศึกษาชายโสดมีความเห็นว่าความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานเป็นเรื่องธรรมดาในอัตราร้อยละมากกว่านักศึกษาชายที่สมรสแล้ว (ร้อยละ 43.6 กับ ร้อยละ 25) และจะเห็นได้ว่าทั้งนักศึกษาชายและหญิง เมื่อมีอายุสูงขึ้น ความคิดเห็นที่ว่าความสัมพันธ์ทางเพศก่อนการแต่งงานเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจไม่ควรปฏิบัตินั้นก็มียุทธศาสตร์ส่วนน้อยเพิ่มขึ้นด้วย

โดยสรุปแล้วหากเปรียบเทียบกัน จะพบว่านักศึกษาชายมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาหญิง ที่เห็นว่าความสัมพันธ์ทางเพศก่อนการแต่งงานเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ได้เสียหายร้ายแรงมากนัก สิ่งที่มีส่วนสนับสนุนให้หญิงชายมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานมากขึ้นคือการที่วัยรุ่นมีความเป็นอิสระมากขึ้น การแต่งกายของสตรีสมัยใหม่ที่มีส่วนช่วยุกามารมณ์ เพลงและดนตรีที่มีจังหวะเร่ร่อน รวมทั้งการดีลาศเต้นรำ อีกทั้งหนังสือ สิ่งพิมพ์ นวนิยาย และภาพยนตร์ก็มีการเสนอเรื่องราวทางเพศมากขึ้น¹ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ที่เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญ ก็คือการวางแผนครอบครัวที่กำลังแพร่หลายอย่างมาก ก็น่าจะเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้หญิงชายมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน

¹Richard H. Klemer, Marriage and Family Relationship, p.172.

ตารางที่ 16 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อความสัมพันธ์ทางเพศก่อนการแต่งงานจำแนกตาม
สถานภาพสมรส อายุ และเพศ

อายุ	ความสัมพันธ์ทางเพศก่อนการแต่งงาน							
	ไม่ควรมีปฏิบัติ	เป็นเรื่องธรรมดา	ไม่ออกความเห็น	รวม	ไม่ควรมีปฏิบัติ	เป็นเรื่องธรรมดา	ไม่ออกความเห็น	รวม
<u>15-24 ปี</u>	<u>นักศึกษาชาย</u>				<u>นักศึกษาหญิง</u>			
โสด	23.5	45.7	30.8	100.0 (429)	40.3	17.1	42.6	100.0 (350)
สมรส	16.7	56.6	27.8	100.0 (18)	35.5	22.6	41.9	100.0 (31)
หม้าย, หย่า แยกกันอยู่	-	-	-	-	ก	ก	-	ก (2)
รวม	23.3 (104)	46.1 (206)	30.6 (137)	100.0 (447)	39.9 (153)	17.8 (68)	42.3 (162)	100.0 (383)
<u>25-34 ปี</u>								
โสด	24.3	43.6	32.4	100.0 (37)	58.5	7.3	34.1	100.0 (41)
สมรส	28.6	25.0	46.4	100.0 (28)	42.5	17.5	40.0	100.0 (40)
หม้าย, หย่า แยกกันอยู่	ก	ก	-	ก (3)	-	ก	ก	ก (2)
รวม	27.9 (19)	35.3 (24)	36.8 (25)	100.0 (68)	49.4 (41)	13.3 (11)	37.3 (31)	100.0 (83)
<u>35 ปีขึ้นไป</u>								
โสด	ก	ก	-	ก (3)	70.0	10.0	20.0	100.0 (10)
สมรส	57.1	28.6	14.3	100.0 (14)	ก	ก	-	ก (2)
หม้าย, หย่า แยกกันอยู่	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	58.8 (10)	29.4 (5)	11.8 (2)	100.0 (17)	66.7 (8)	16.7 (2)	16.7 (2)	100.0 (12)

ก ตัวอย่างต่ำกว่า 5 ราย

การแต่งงานไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงและเพศชายมักจะพิจารณาถึงคุณลักษณะของคู่สมรส เป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หลักผู้ใหญ่หรือบิดามารดามักจะพิจารณาเรื่องนี้อย่างรอบคอบ คุณลักษณะของคู่สมรสที่น่าจะนำมาพิจารณากันในสังคมไทย ที่สำคัญๆ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับฐานะความเป็นอยู่ของคู่สมรส ระดับการศึกษา ความประพฤติ ตลอดจนความสวยงามและบุคลิกภาพของผู้ที่จะมาเป็นคู่สมรส

ในการศึกษาถึงทัศนคติของนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่างที่มีต่อลักษณะคู่สมรส โดยการถามว่า คิดว่าคุณลักษณะใดจำเป็นที่สุดสำหรับคู่สมรสของท่าน (ตารางที่ 17) ปรากฏว่า นักศึกษาชายส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.5) เห็นว่าความประพฤติเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด รองลงไปคือ ความสวยงามและบุคลิกดี มีร้อยละ 12.4 ฐานะดี ร้อยละ 8.6 และการศึกษาสูง ร้อยละ 7.5 ส่วนนักศึกษาหญิงมีความเห็นคล้ายคลึงกับนักศึกษาชาย คือนักศึกษาหญิงร้อยละ 74 เห็นว่าคู่สมรสของตนควรจะมี ความประพฤติดี แต่อันดับรองลงไปต่างกับนักศึกษาชาย เล็กน้อยคือนักศึกษาหญิงร้อยละ 13.3 เห็นว่าถ้าตนมีคู่สมรสจะต้องพิจารณาเรื่องฐานะความเป็นอยู่ อีก ร้อยละ 10 พิจารณาเรื่องการศึกษา และอีกเพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้นที่พิจารณาเรื่องความสวยงามและบุคลิกดี จะเห็นว่านักศึกษาชายให้ความสำคัญเรื่องความสวยงามของคู่สมรสมากที่สุด แต่ นักศึกษาหญิงให้ความสำคัญในเรื่องนี้น้อยมาก

เมื่อนำระดับการศึกษามาพิจารณาประกอบด้วย จะเห็นว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่องลักษณะของคู่สมรสต่างกันพอสมควร นักศึกษาชายที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้นการพิจารณาเรื่องฐานะดีก็ลดลง คือที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นเรื่องนี้ร้อยละ 13.9 ที่สำเร็จระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 6.7 ส่วนระดับอุดมศึกษาเห็นว่าเรื่องฐานะไม่มีความจำเป็น ในการพิจารณาเรื่องการศึกษาของคู่สมรสนั้น นักศึกษาชายที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้น เห็นว่าคู่สมรสของตนควรมีระดับการศึกษาสูงขึ้นด้วยตามลำดับ คือนักศึกษาชายที่สำเร็จระดับประถมศึกษาจะเลือกคู่สมรสโดยพิจารณาเรื่องการศึกษาร้อยละ 6.6 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 12.9 สำหรับนักศึกษาหญิงที่มีระดับการศึกษาต่างกันก็มีความคิดเห็นในเรื่องการเลือกคู่สมรสเกี่ยวกับฐานะและการศึกษา ท่านเองเดียวกันกับนักศึกษาชาย สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาที่ว่าจะเลือกคู่สมรสที่มีความประพฤติดีนั้น เมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้น ความเห็นที่ว่าจะเลือกคู่สมรสที่มีความประพฤติดีก็เพิ่มขึ้นทั้งในกลุ่มนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง

แต่เมื่อถึงจุดหนึ่งคือระดับอุดมศึกษา อัตราส่วนร้อยละที่มีความเห็นในเรื่องนี้ก็ลดลง กล่าวคือ นักศึกษาชายที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะพิจารณาคุณสมบัติใน เรื่องความสวยงามของกลุ่มสมรส เพิ่มมากขึ้นกว่าปัจจัยอย่างอื่น ขณะที่นักศึกษาหญิงที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ก็ให้ความสำคัญ ต่อการศึกษาของกลุ่มสมรสเพิ่มมากขึ้นกว่านักศึกษาหญิงในกลุ่มระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า

หากนำเอาสถานภาพสมรสของนักศึกษามาพิจารณาประกอบกับทัศนคติที่มีต่อลักษณะ กลุ่มสมรสด้วย(ตารางที่ 18) ก็จะพบว่าในกลุ่มนักศึกษาชายที่เป็นโสดและสมรสแล้วมีความคิดเห็นแตกต่างกันพอสมควร กล่าวคือนักศึกษาชายโสดมีความเห็นว่า กลุ่มสมรสของตนควรจะต้อง มีความประพฤติกี่ร้อยละ 70.9 ที่มีความเห็นว่าควรจะมี ความสวยงามร้อยละ 13 ในขณะที่ ร้อยละ 8.3 และการศึกษาสูงเพียงร้อยละ 7.8 เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาชายที่สมรสแล้ว จะเห็นว่าผู้ที่ผ่านการสมรสแล้ว พิจารณาลักษณะกลุ่มสมรสที่มีฐานะดี(ร้อยละ 11.7) และความ ประพฤติกี่(ร้อยละ 75) ในอัตราส่วนร้อยละสูงกว่านักศึกษาชายโสด แต่ในเรื่องความสวยงาม ของกลุ่มสมรสนั้น ผู้ที่ผ่านการสมรสแล้วให้ความสำคัญในเรื่องนี้ในอัตราส่วนร้อยละน้อยกว่านักศึกษา ชายโสด

ส่วนในกลุ่มนักศึกษาหญิงที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของกลุ่มสมรสมีความแตกต่างจากความคิดเห็นของนักศึกษาชายพอสมควร คือนักศึกษาหญิงทั้งโสด และสมรสแล้วที่มีความเห็นว่ากลุ่มสมรสของตนควรมีฐานะดีในอัตราส่วนร้อยละไม่แตกต่างกันมากนัก (นักศึกษาหญิงโสด ร้อยละ 13.7 นักศึกษาหญิงสมรสแล้ว ร้อยละ 12.3) และความคิดเห็น เกี่ยวกับความประพฤติกี่ของกลุ่มสมรสก็ไม่แตกต่างกันมากนัก เช่นเดียวกัน คือนักศึกษาหญิงโสดร้อยละ 74.4 นักศึกษาหญิงสมรสแล้วร้อยละ 72.8 ที่มีความเห็นว่ากลุ่มสมรสของตนควรมีความประพฤติกี่ แต่ความคิดเห็นของนักศึกษาหญิงโสดและนักศึกษาหญิงที่สมรสแล้วจะแตกต่างกันในเรื่องการ - ศึกษาของกลุ่มสมรส จะเห็นได้จากการที่นักศึกษาหญิงโสดเห็นว่ากลุ่มสมรสของตนควรมีการศึกษา สูงเป็นอันดับแรกร้อยละ 8.9 ในขณะที่นักศึกษาหญิงที่สมรสแล้วร้อยละ 14.8 มีความเห็นใน ทำนองเดียวกัน อาจจะสามารถกล่าวได้โดยทั่วไปว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มสมรสแตกต่างกันพอสมควร ทั้งนี้เพราะผู้ที่ผ่านการสมรสแล้ว ย่อมจะผ่านประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตอีกแบบหนึ่ง ซึ่งคนโสดยังไม่มีโอกาสได้มีประสบการณ์ ทำนองนั้น

ตารางที่ 17 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อลักษณะคู่สมรสจำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ

เพศ	ลักษณะคู่สมรส				
	ระดับการศึกษา	ฐานะดี	การศึกษาสูง	สวยงาม, บุคลิกดี	ความประพฤติดี
<u>ชาย</u>					
ประถมศึกษา	13.9	6.6	12.7	66.9	100.0
					(166)
มัธยมศึกษา	6.7	7.4	12.0	73.9	100.0
					(326)
อุดมศึกษา	-	12.9	16.1	71.0	100.0
					(31)
รวม	8.6	7.5	12.4	71.5	100.0
	(45)	(39)	(65)	(374)	(523)
<u>หญิง</u>					
ประถมศึกษา	21.8	7.3	2.6	68.4	100.0
					(193)
มัธยมศึกษา	8.0	10.6	2.7	78.8	100.0
					(226)
อุดมศึกษา	6.5	16.1	3.2	74.2	100.0
					(62)
รวม	13.3	10.0	2.7	74.0	100.0
	(64)	(48)	(13)	(356)	(481)

ตารางที่ 18 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อลักษณะคู่สมรสจำแนกตามสถานภาพสมรสและเพศ

เพศ	ลักษณะคู่สมรส				รวม
	ฐานะดี	การศึกษาสูง	สวยงาม, บุคลิกดี	ความประพฤติดี	
<u>ชาย</u>					
โสด	8.3	7.8	13.0	70.9	100.0 (460)
สมรส	11.7	5.0	8.3	75.0	100.0 (60)
หม้าย, หย่า แยกกันอยู่	-	-	-	ก	ก (3)
รวม	8.6 (45)	7.5 (39)	12.4 (65)	71.5 (374)	100.0 (523)
<u>หญิง</u>					
โสด	13.7	8.9	3.0	74.4	100.0 (395)
สมรส	12.3	14.8	-	72.8	100.0 (81)
หม้าย, หย่า แยกกันอยู่	-	33.3	16.7	50.0	100.0 (6)
รวม	13.3 (64)	10.2 (49)	2.7 (13)	73.9 (356)	100.0 (482)

ก ตัวอย่างต่ำกว่า 5 ราย

ด้วยเหตุที่สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในครอบครัว กลุ่มเพื่อน และกลุ่มอื่นๆ ในการเลือกคู่สมรสจึงมักจะต้องมีการปรึกษาหารือกับบุคคลอื่นๆ ด้วย แทนที่จะเลือกด้วยตัวเองตามลำพัง ส่วนในสังคมของประเทศที่พัฒนาแล้วหรือสังคมอุตสาหกรรม เช่น อเมริกา และยุโรปตะวันตก การเลือกคู่สมรสมีความอิสระอย่างเต็มที่ พ่อแม่หรือญาติพี่น้องแทบจะไม่มีบทบาทเลย โดยเฉพาะสังคมอเมริกัน มักจะยึดถือความรักใคร่ชอบพของตนเป็นหลักในการเลือกคู่สมรส¹ ซึ่งตรงกันข้ามกับบางครอบครัวที่พ่อแม่มีบทบาทในการเลือกคู่สมรสมาก ก็อาจจะมีการตั้งระเบียบ กฎเกณฑ์ ในการเลือกคู่สมรสของบุตรเอาไว้มากจนทำให้บุตรซึ่งต้องการความอิสระในการเลือกคู่ครอง ต้องหนีไปอยู่ด้วยกันโดยไม่มีงาน²

จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่เป็นโสดต่อการปรึกษาในการเลือกคู่สมรส (ตารางที่ 19) โดยทั่วไปปรากฏว่านักศึกษาชายที่เป็นโสดส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.8) ตอบว่า ถ้าหากจะเลือกคู่สมรสคิดว่าควรจะปรึกษาบิดามารดา ร้อยละ 24.9 ตอบว่าจะเลือกด้วยตัวเองไม่ปรึกษาใคร อัตราส่วนร้อยละที่ตอบว่าจะปรึกษาเพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง หรือผู้บังคับบัญชา (หัวหน้า) นั้นมีน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาหญิง จะเห็นได้ว่านักศึกษาหญิงเห็นความสำคัญของบิดามารดามากกว่านักศึกษาชาย กล่าวคือนักศึกษาหญิงที่เป็นโสดถึงร้อยละ 78.5 มีความเห็นว่าถ้าจะเลือกคู่สมรสจะปรึกษาบิดามารดา ส่วนที่มีความเห็นว่าเลือกเองโดยไม่ปรึกษาใครมีเพียงร้อยละ 9.1 เท่านั้น

อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมในสังคมมีส่วนในการสร้างบุคลิกภาพ และความรู้สึกนึกคิดได้บ้างตามสมควร โดยเฉพาะสังคมที่มีความแตกต่างกันมากทุกๆ ด้าน เช่น สังคมแบบเมือง และสังคมชนบท ก็น่าจะมีส่วนทำให้ความคิดเห็นของผู้ที่อาศัยอยู่ในสังคมนั้นๆ แตกต่างกันได้ ในสังคมอเมริกัน ปัจจุบันการเลือกคู่สมรสมักจะได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

¹Lloyd Saxton, The Individual Marriage and The Family, p.202.

²Richard H. Klemer, Marriage and Family Relationship, p.127.

มากกว่าความคิดเห็นของบิดามารดา ทั้งนี้เพราะเด็กวัยรุ่นมีโอกาสพบปะกับบุคคลภายนอกมากขึ้น และสิ่งแวดล้อมก็เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา¹ ที่อยู่อาศัยดั้งเดิมของนักศึกษาในวัยเด็กก็น่าจะมีส่วนทำให้นักศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่างเหล่านี้มีความคิดเห็นแตกต่างกันด้วย จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษารุ่นนี้ปรากฏว่า นักศึกษาชายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ในวัยเด็กคิดว่าตนควรจะเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองไม่ปรึกษาใครมากกว่านักศึกษาชายที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองอื่นและเขตชนบท ส่วนนักศึกษาหญิงจะมีทัศนคติตรงกันข้ามกับของนักศึกษาชาย คือนักศึกษาหญิงที่เคยอาศัยในกรุงเทพฯ จะเลือกคู่สมรสโดยไม่ปรึกษาใครน้อยกว่านักศึกษาหญิงที่อาศัยในเขตเมืองอื่นและเขตชนบท

หากจะพิจารณาจากอายุปัจจุบันของนักศึกษา(ตารางที่ 20) ก็จะพบว่าโดยทั่วไปเมื่อนักศึกษามีอายุสูงขึ้น ทัศนคติที่ว่าตนควรเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองโดยไม่ปรึกษาใคร ก็มีอัตราส่วนร้อยละเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งจะเห็นได้จากอัตราส่วนร้อยละของทัศนคติในกลุ่มนักศึกษาชายที่มีอายุ 15-24 ปี และอายุ 25-34 ปี ส่วนนักศึกษาหญิงก็มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกับนักศึกษาชาย สำหรับความแตกต่างที่พบเมื่อพิจารณาในกลุ่มระดับการศึกษา พบว่าในกลุ่มนักศึกษาชายอายุ 15-24 ปีที่มีระดับการศึกษาต่างกันอัตราส่วนร้อยละของการเลือกคู่สมรสด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาใคร ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้น ในขณะที่จำนวนของผู้ที่เห็นว่าควรปรึกษาบิดามารดาลดลง คือลดลงจากร้อยละ 62.2 ในระดับประถมศึกษาเป็นร้อยละ 59.3 (ระดับมัธยมศึกษา) และเป็นร้อยละ 35.7 (ระดับอุดมศึกษา) ส่วนกลุ่มนักศึกษาชายอายุ 25-34 ปีแต่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่สู้จะพบความแตกต่างกัน เช่นกลุ่มอื่นๆ แต่ก็ยังปรากฏว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษายังคงมีความเห็นว่า ยังมีความจำเป็นที่ต้องปรึกษาบิดามารดาและบุคคลอื่นๆในเรื่องการเลือกคู่สมรส ซึ่งตรงกันข้ามกับนักศึกษาที่สำเร็จระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา สำหรับนักศึกษาชายอายุ 25-34 ปีและมีการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้ อาจจะมีจำนวนน้อยเกินกว่าที่จะทำให้เห็นได้ชัดเจนในเรื่องนี้ แต่ก็พอจะมองเห็นได้บ้างตามสมควร

¹Richard H. Klemer, Marriage and Family Relationship, p.89.

ส่วนนักศึกษาหญิงในกลุ่มอายุ 15-24 ปี แต่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่สู้จะพบความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรึกษาเรื่องการเลือกคู่สมรส แต่ในกลุ่มนักศึกษาหญิงอายุ 25-34 ปีนั้น จำนวนของผู้ที่คิดจะปรึกษามีคณาจารย์คณาจารย์ตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้น คือลดลงจากร้อยละ 73.3 และร้อยละ 81.3 (ในกลุ่มนักศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา) เหลือเพียงร้อยละ 20 ในกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 19 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการปรึกษากับบุคคลอื่น ๆ ในการเลือกคู่สมรส (คนโสด) จำแนกตามที่อาศัยวัยเด็กและเพศ

เพศ ที่อาศัย	การปรึกษาการเลือกคู่สมรส					รวม
	บิดามารดา	เพื่อน	ญาติพี่น้อง	หัวหน้า	เลือกเอง	
<u>ชาย</u>						
กรุงเทพฯ	55.6	6.6	6.6	2.3	29.0	100.0 (259)
เมือง	67.7	3.0	10.1	1.0	18.2	100.0 (99)
ชนบท	62.6	4.7	10.3	0.9	21.5	100.0 (107)
รวม	59.8 (278)	5.4 (25)	8.2 (38)	1.7 (8)	24.9 (116)	100.0 (465)
<u>หญิง</u>						
กรุงเทพฯ	80.7	4.1	7.0	1.6	6.6	100.0 (244)
เมือง	71.4	2.6	9.1	1.3	15.6	100.0 (77)
ชนบท	78.5	1.5	7.7	1.5	10.8	100.0 (65)
รวม	78.5 (303)	3.4 (13)	7.5 (29)	1.6 (6)	9.1 (35)	100.0 (386)

ตารางที่ 20 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการปรึกษาในการเลือกคู่สมรส (คนโสด) จำแนกตามระดับการศึกษา อายุและเพศ

อายุ	การปรึกษาในการเลือกคู่สมรส												
	การศึกษา	บิดามารดา	เพื่อน	ญาติ	หัวหน้า	เลือกเอง	รวม	บิดามารดา	เพื่อน	ญาติ	หัวหน้า	เลือกเอง	รวม
<u>15-24 ปี</u>		<u>นักศึกษาชาย</u>						<u>นักศึกษาหญิง</u>					
ประถมศึกษา	62.2	2.8	6.3	2.1	26.6	100.0	82.1	2.1	6.2	2.8	6.9	100.0	
						(143)						(145)	
มัธยมศึกษา	59.3	5.9	9.9	1.8	23.1	100.0	77.4	3.7	7.3	0.6	11.0	100.0	
						(273)						(164)	
อุดมศึกษา	35.7	14.3	7.1	-	42.9	100.0	83.3	2.4	9.5	-	4.8	100.0	
						(14)						(42)	
รวม	59.5	5.1	8.6	1.9	24.9	100.0	80.1	2.8	7.1	1.4	8.5	100.0	
	(256)	(22)	(37)	(8)	(107)	(430)	(281)	(10)	(25)	(5)	(30)	(351)	
<u>25-34 ปี</u>													
ประถมศึกษา	75.0	12.5	12.5	-	-	100.0	73.3	6.7	-	-	20.0	100.0	
						(8)						(15)	
มัธยมศึกษา	45.5	9.1	9.1	-	36.4	100.0	81.3	6.3	6.3	-	6.3	100.0	
						(22)						(16)	
อุดมศึกษา	57.1	14.3	-	-	28.6	100.0	20.0	10.0	30.0	10.0	30.0	100.0	
						(7)						(10)	
รวม	54.1	10.8	8.1	-	27.0	100.0	63.4	7.3	9.8	2.4	17.1	100.0	
	(20)	(4)	(3)		(10)	(36)	(26)	(3)	(4)	(1)	(7)	(41)	
<u>35 ปีขึ้นไป</u>													
ประถมศึกษา	ก	-	-	-	ก	ก	-	-	-	-	-	-	
						(2)							
มัธยมศึกษา	-	-	-	-	ก	ก	-	-	-	-	-	-	
						(1)							
อุดมศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
รวม	ก	-	-	-	ก	ก	-	-	-	-	-	-	
						(3)							

ก ตัวอย่างต่ำกว่า 5 ราย

จำนวนของนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่างที่สมัครแล้วมีมากพอสมควร จึงน่าสนใจว่าเมื่อครั้งที่แต่งงานใครเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้ เพราะโดยทั่วไปแล้วในสังคมไทยมักจะไม่นิยมเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองเพียงคนเดียว จากผลการศึกษาเรื่องการเลือกคู่สมรสของนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่างที่สมัครแล้ว (ตารางที่ 21) ปรากฏว่านักศึกษาชายส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55) ทอบว่าตนเป็นผู้เลือกคู่สมรสเองโดยขอความยินยอมจากพ่อแม่ ร้อยละ 35 ทอบว่าตนเลือกคู่สมรสเองโดยไม่มีใครเกี่ยวข้อง และอีกร้อยละ 5 ที่ทอบว่าพ่อแม่เลือกให้แต่ต้องให้ตนเองยอมรับ ส่วนเหตุผลที่ว่า เพื่อนฝูงและญาติพี่น้องเป็นผู้เลือกให้นั้นมีเพียงเล็กน้อย ส่วนนักศึกษาหญิงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.7) ทอบว่าเลือกคู่สมรสเองโดยขอความยินยอมจากพ่อแม่ ส่วนเหตุผลที่ว่าเลือกคู่สมรสเองโดยไม่มีใครเกี่ยวข้องนั้นมีเพียงร้อยละ 15.1 และที่ทอบว่าพ่อแม่เป็นผู้เลือกคู่สมรสให้แต่ตัวเองยอมรับมีร้อยละ 14 และเหตุผลที่ทอบว่าเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้องเป็นผู้เลือกให้มีเพียงเล็กน้อยเช่นเดียวกัน

ดังที่ไต่ถามแล้วว่าสถานที่อยู่อาศัยในวัยเด็กน่าจะมีผลถึงทัศนคติในการปรึกษาเรื่องการเลือกคู่สมรส และสำหรับนักศึกษาผู้ที่สมัครแล้ว สถานที่อยู่อาศัยในวัยเด็กน่าจะมีอิทธิพลในการเลือกคู่สมรสเช่นเดียวกันกับที่ไต่ถามมาแล้วในตอนต้น จากผลการศึกษาปรากฏว่านักศึกษาชายที่อาศัยในสถานที่ต่างกัน จะมีความแตกต่างกันในการเลือกคู่สมรส กล่าวคือในกลุ่มของนักศึกษาชายที่ทอบว่าตนเลือกคู่สมรสเองนั้น ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่มีอยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครว่านักศึกษาที่เคยอาศัยในเขตเมืองอื่น ส่วนนักศึกษาหญิงที่สมัครแล้วและทอบว่าเป็นผู้เลือกคู่สมรสเอง ส่วนใหญ่คือผู้ที่เคยอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครว่านักศึกษาที่เคยอาศัยในเขตเมืองอื่นและเขตชนบทเช่นเดียวกัน และนักศึกษาที่อาศัยในเขตเมืองอื่นเลือกคู่สมรสด้วยตนเองน้อยที่สุด และมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ทอบว่า เมื่อครั้งเลือกคู่สมรสนั้นพ่อแม่เป็นผู้เลือกแต่ด้วยความยินยอมของตน พบว่าสำหรับนักศึกษาชายที่เคยอาศัยในเขตเมืองอื่นและเขตชนบทเมื่อวัยเด็ก (ร้อยละ 5.9 และร้อยละ 5.6) พ่อแม่เลือกคู่สมรสให้โดยตนเองยอมรับด้วยมีอัตราส่วนร้อยละมากกว่านักศึกษาที่เคยอาศัยในเขตกรุงเทพฯ ร้อยละ 4) เล็กน้อย แต่เมื่อพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาหญิงก็จะพบลักษณะที่ตรงกันข้าม กล่าวคือนักศึกษาหญิงที่อาศัยในเขตกรุงเทพฯ ถึงร้อยละ 16.7 ที่ทอบว่าเมื่อครั้งเลือกคู่สมรสนั้นพ่อแม่เป็นผู้เลือกให้แต่โดย

ความยินยอมของตน ซึ่งมีจำนวนมากกว่านักศึกษาหญิงที่อาศัยในเขตเมืองอื่น (ร้อยละ 12.5) และเขตชนบท (ร้อยละ 12.1) จะเห็นว่านักศึกษาที่อาศัยในเขตกรุงเทพฯ เลือกคู่ด้วยตนเอง มากกว่านักศึกษาที่อาศัยในเขตเมืองอื่นและเขตชนบท ซึ่งอาจจะเป็นเพราะสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพฯ เปิดโอกาสให้นักศึกษามีความคิดเป็นอิสระมาก จึงทำให้นักศึกษาในเขตกรุงเทพฯ สามารถเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองได้มากกว่า

เมื่อนำอายุปัจจุบันของนักศึกษามาพิจารณาประกอบด้วย (ตารางที่ 22) ก็พบว่า นักศึกษาชายที่มีอายุสูงขึ้น เลือกคู่สมรสด้วยตนเองโดยไม่มีใครเกี่ยวข้องมากขึ้นตามลำดับ คือ นักศึกษาชายที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี เลือกคู่สมรสด้วยตัวเองร้อยละ 27.8 ที่มีอายุ 25-34 ปี เลือกคู่สมรสด้วยตนเองร้อยละ 38.7 และที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปตอบว่าเลือกคู่สมรสด้วยตนเองถึงร้อยละ 42.9 สำหรับนักศึกษาหญิงที่มีอายุแตกต่างกัน ก็มีแนวโน้มในการเลือกคู่สมรสทำนองเดียวกันกับนักศึกษาชาย กล่าวคือเมื่อมีอายุสูงขึ้นนักศึกษาหญิงก็มีแนวโน้มในการเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองมากขึ้น

ตารางที่ 21 อัตราส่วนร้อยละของการเลือกคู่สมรส(ผู้สมรสแล้ว) จำแนกตามที่อาศัยวัยเด็ก และเพศ

เพศ ที่อาศัย	การเลือกคู่สมรส					รวม
	เลือกเอง	เลือกเอง พ่อแม่ยอมรับ	พ่อแม่เลือก ตนยอมรับ	เพื่อน	ญาติพี่น้อง	
<u>ชาย</u>						
กรุงเทพฯ	40.0	52.0	4.0	4.0	-	100.0 (25)
เมือง	35.3	47.1	5.9	5.9	5.9	100.0 (17)
ชนบท	27.8	66.7	5.6	-	-	100.0 (18)
รวม	35.0 (21)	55.0 (33)	5.0 (3)	3.3 (2)	1.7 (1)	100.0 (60)
<u>หญิง</u>						
กรุงเทพฯ	19.4	58.3	16.7	-	5.6	100.0 (36)
เมือง	8.3	75.0	12.5	4.2	-	100.0 (24)
ชนบท	15.2	69.7	12.1	-	3.0	100.0 (33)
รวม	15.1 (14)	66.7 (62)	14.0 (13)	1.1 (1)	3.2 (3)	100.0 (93)

ตารางที่ 22 อัตราส่วนร้อยละของการเลือกคู่สมรส (ผู้สมรสแล้ว) จำแนกตามอายุและเพศ

เพศ	การเลือกคู่สมรส					รวม
	เลือกเอง	เลือกเอง พ่อแม่ยอมรับ	พ่อแม่เลือก ตนเองยอมรับ	เพื่อน	ญาติพี่น้อง	
<u>ชาย</u>						
15-24 ปี	27.8	66.7	5.6	-	-	100.0 (18)
25-34 ปี	38.7	45.2	6.5	6.5	6.5	100.0 (31)
35 ปีขึ้นไป	42.9	50.0	7.1	-	-	100.0 (14)
รวม	36.5 (23)	52.4 (33)	6.3 (4)	3.2 (2)	1.6 (1)	100.0 (63)
<u>หญิง</u>						
15-24 ปี	13.9	63.9	11.1	2.8	8.2	100.0 (36)
25-34 ปี	11.9	71.4	16.7	-	-	100.0 (42)
35 ปีขึ้นไป	25.0	58.3	16.7	-	-	100.0 (12)
รวม	14.4 (13)	66.7 (60)	14.4 (13)	1.1 (1)	3.3 (3)	100.0 (90)

เกี่ยวกับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกคู่สมรสของบุตร ได้สอบถามความเห็น โดยมีคำถามว่า "สมมุติว่าท่านมีบุตร ใครจะเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้บุตร" จากผลการศึกษา (ตารางที่ 23) ปรากฏว่า โดยส่วนรวมทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงส่วนใหญ่นิยมให้บุตรเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองแต่ต้องได้รับการยินยอมหรือยอมรับจากบิดามารดา กล่าวคือนักศึกษาชายที่มีความเห็นว่าให้บุตรเลือกคู่สมรสเองแต่ต้องให้ตนเองยอมรับมีร้อยละ 68.2 ที่มีความเห็นว่าให้บุตรเลือกคู่สมรสเองตามใจชอบ โดยตนเองจะไม่ยุ่งเกี่ยวมีร้อยละ 17.2 และที่มีความเห็นว่าตนเองจะเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้โดยได้รับความเห็นชอบและยินยอมจากบุตรมีเพียงร้อยละ 14.6 ส่วนนักศึกษาหญิงมีความเห็นที่จะให้บุตรของตนเลือกคู่สมรสได้อย่างอิสระมีอัตราส่วนร้อยละมากกว่านักศึกษาชาย คือที่มีความเห็นว่าจะให้บุตรเลือกคู่สมรสเองแต่ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดามีถึงร้อยละ 73.3 ที่ให้บุตรเลือกตามใจชอบมีร้อยละ 16 และที่มีความเห็นว่าตนเองจะเป็นผู้เลือกให้แต่บุตรเห็นชอบด้วยมีร้อยละ 10.7 และเมื่อพิจารณาในกลุ่มอายุปัจจุบันของนักศึกษาประกอบด้วยก็จะเห็นว่า นักศึกษาชายที่มีอายุสูงขึ้นจะเปิดโอกาสให้บุตรเลือกคู่สมรสโดยอิสระด้วยตนเองมากขึ้น(มีประมาณร้อยละ 41.2) และอัตราส่วนร้อยละของทัศนคติในการที่จะให้บุตรเลือกคู่สมรสด้วยตนเองโดยความยินยอมของบิดามารดาคงตามลำดับเมื่ออายุสูงขึ้น สำหรับกลุ่มนักศึกษาหญิงนั้น เมื่อมีอายุสูงขึ้น อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติในการที่จะให้บุตรเลือกคู่สมรสด้วยตนเองโดยความยินยอมของบิดามารดาจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุสูงขึ้น ซึ่งตรงกันข้ามกับความคิดเห็นของนักศึกษาชายที่มักจะต้องการเลือกให้ด้วยตัวเอง

จะเห็นได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเห็นว่า บิดามารดาน่าจะมีบทบาทในการเลือกคู่สมรสของบุตร ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้มีความสอดคล้องกับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการปรึกษาในการเลือกคู่สมรส ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ถ้าจะสมรสจะต้องปรึกษาบิดามารดา

ตารางที่ 23 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการเลือกคู่สมรสของบุตรจำแนกตามอายุและเพศ

เพศ	การเลือกคู่สมรสของบุตร				
	อายุ	บุตรเลือก ตนยอมรับ	เลือกให้ บุตรเห็นควย	บุตรเลือก ตามใจชอบ	รวม
<u>ชาย</u>					
	15-24 ปี	69.4	14.9	15.8	100.0 (444)
	25-34 ปี	67.6	11.8	20.6	100.0 (68)
	35 ปีขึ้นไป	41.2	17.6	41.2	100.0 (17)
	รวม	68.2 (361)	14.6 (77)	17.2 (91)	100.0 (529)
<u>หญิง</u>					
	15-24 ปี	71.7	11.3	17.0	100.0 (382)
	25-34 ปี	79.3	9.8	11.0	100.0 (82)
	35 ปีขึ้นไป	83.3	-	16.7	100.0 (12)
	รวม	73.3 (349)	10.7 (51)	16.0 (76)	100.0 (476)

เมื่อนำระดับการศึกษาของนักศึกษามาพิจารณาประกอบด้วย(ตารางที่ 24) ก็จะพบว่าในกลุ่มที่ได้รับการศึกษาระดับสูงกว่ามีความคิดเห็นที่ว่าตนเองจะเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้บุตร โดยบุตรเห็นด้วย ลดน้อยลงกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับต่ำกว่า กล่าวคือนักศึกษาชายที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 24.4 มีความเห็นว่าคุณจะเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้บุตร โดยบุตรเห็นด้วย ขณะที่นักศึกษาชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 10.1 และนักศึกษาชายที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยละ 9.7 มีความเห็นทำนองเดียวกัน สำหรับนักศึกษาหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 15.7 มีความเห็นว่าคุณควรจะเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้บุตร โดยบุตรเห็นชอบด้วย และนักศึกษาหญิงที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 9.7 มีความเห็นในทำนองเดียวกัน ส่วนนักศึกษาหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความเห็นว่าคุณไม่สมควรจะเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้บุตร เหตุที่นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้นไปมีความคิดเห็นว่าคุณควรเปิดโอกาสให้บุตรเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองมากขึ้น ก็คงเป็นเพราะผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้นไปมีความรู้และความคิดเห็นกว้างขวางขึ้นกว่าเคิมจึงเปิดโอกาสให้บุตรเลือกคู่สมรสด้วยตัวเอง ซึ่งก็ได้รับการยืนยันจากผลการศึกษาในทำนองเดียวกันว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปมักจะเปิดโอกาสให้บุตรเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองมากขึ้น แต่การศึกษาก็ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้มากนัก อย่างไรก็ตามเมื่อบุคคลมีฐานะไม่ว่าทางสังคมหรือทางเศรษฐกิจสูงถึงระดับหนึ่งแล้ว ก็มีความต้องการหรือความจำเป็นที่จะต้องเลือกคู่สมรสให้บุตร อาจจะเป็นเพราะเหตุผลของควมมีหน้ามีตาและความทัดเทียมกันในสังคมด้วย¹

¹Bhassorn Limanonda, "Mate Selection and Post Nuptial Residence in Thailand" p.55.

ตารางที่ 24 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการเลือกคู่สมรสของบุตรจำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ

เพศ	การเลือกคู่สมรสของบุตร			รวม
	บุตรเลือก ตนยอมรับ	เลือกให้ บุตรเห็นด้วย	บุตรเลือก ตามใจชอบ	
<u>ชาย</u>				
ประถมศึกษา	57.6	24.4	18.0	100.0 (172)
มัธยมศึกษา	73.8	10.1	16.1	100.0 (336)
อุดมศึกษา	71.0	9.7	19.4	100.0 (31)
รวม	68.5 (369)	14.7 (79)	16.8 (91)	100.0 (539)
<u>หญิง</u>				
ประถมศึกษา	67.2	15.6	17.2	100.0 (198)
มัธยมศึกษา	75.8	9.7	14.5	100.0 (227)
อุดมศึกษา	83.9	-	16.1	100.0 (62)
รวม	73.3 (357)	10.9 (53)	15.8 (77)	100.0 (487)

หลังการแต่งงานแล้ว คู่สมรสจะต้องคิดหรืออาจจะคิดวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะพักอาศัยที่ใด ควรจะอยู่ร่วมกับพ่อแม่หรือควรจะแยกอยู่ต่างหาก ในปัจจุบันนี้ผู้ที่แต่งงานก็เท่ากับพ่อกับแม่และแยกครอบครัวไปทำกินตามลำพังของตนระหว่างตัวเมีย จึงต้องมีเรือนเป็นสัดส่วนของตนเอง¹ จากทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้(ตารางที่ 25) ปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงยังไม่สามารถตัดสินใจในตอนนี้ได้ ว่าภายหลังจากแต่งงานจะอาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือควรจะแยกอยู่ต่างหาก กล่าวคือนักศึกษาชายร้อยละ 65.7 และนักศึกษาหญิงร้อยละ 60.8 ทอบว่าการที่ตัดสินใจว่าจะอาศัยอยู่ที่ใดภายหลังจากแต่งงานนั้นขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคต แต่ถาพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่สามารถตัดสินใจได้ในเรื่องนี้ ปรากฏว่านักศึกษาหญิงร้อยละ 25.9 ทอบว่าควรจะแยกอยู่ต่างหาก และอีกร้อยละ 13.3 ที่ทอบว่าควรอยู่กัพ่อแม่สักระยะหนึ่งจนกว่าจะตั้งตัวได้ ส่วนนักศึกษาชายทอบว่าควรอาศัยอยู่กับพ่อแม่ร้อยละ 17.8 และควรแยกอยู่ต่างหากร้อยละ 16.5

เมื่อพิจารณาถึงสถานภาพสมรสของบิดามารดาประกอบด้วย ก็จะเห็นว่านักศึกษาชายที่บิดามารดาแยกกันอยู่ มีความเห็นว่าตนควรจะแยกอยู่ต่างหากมากกว่านักศึกษาชายที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสเป็นอย่างอื่น ส่วนนักศึกษาหญิงที่บิดามารดาถึงแก่กรรมไปแล้วมีความคิดว่าคู่สมรสควรจะอาศัยอยู่กับบิดามารดามากกว่านักศึกษาหญิงที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสเป็นอย่างอื่น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะในข้อเท็จจริงแล้วตนไม่มีบิดาหรือมารดาเป็นหลักทางใจ จึงได้แสดงความคิดเห็นว่า จริงๆแล้วคู่สมรสควรจะอาศัยอยู่กับบิดามารดา โดยสรุปจะเห็นว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงที่สถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความแตกต่างกันบ้างตามสมควร

¹ เสฐียรโกเศศ, "ปลูกเรือน-แต่งงาน," ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต (พระนคร: โรงพิมพ์สมาคมนักวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2507), หน้า 101.

ตารางที่ 25 อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการแต่งงานจำแนกตามสถานภาพสมรสบิดามารดาและเพศ

เพศ	ที่อยู่อาศัยภายหลังแต่งงาน			รวม
	แยกอยู่ต่างหาก	อยู่กับพ่อแม่	ซึ่กับเหตุการณ์	
<u>ชาย</u>				
สถานภาพสมรส บิดามารดา				
อยู่ด้วยกัน	14.9	20.7	64.5	100.0 (377)
แยกกันอยู่	42.9	10.7	46.4	100.0 (28)
หย่าร้าง	7.7	15.4	76.9	100.0 (13)
บิดาถึงแก่กรรม	19.7	9.2	71.1	100.0 (76)
มารดาถึงแก่กรรม	7.1	21.4	71.4	100.0 (28)
ทั้งบิดามารดา ถึงแก่กรรม	16.7	-	83.3	100.0 (18)
รวม	16.5 (89)	17.8 (96)	65.7 (355)	100.0 (540)
<u>หญิง</u>				
อยู่ด้วยกัน	28.2	11.2	60.9	100.0 (340)
แยกกันอยู่	23.1	15.4	61.5	100.0 (26)
หย่าร้าง	21.1	10.5	68.4	100.0 (19)
บิดาถึงแก่กรรม	20.9	17.9	61.2	100.0 (67)
มารดาถึงแก่กรรม	14.3	21.4	64.3	100.0 (14)
ทั้งบิดามารดา ถึงแก่กรรม	19.0	28.6	52.4	100.0 (21)
รวม	25.9 (126)	13.3 (65)	60.8 (296)	100.0 (487)